

6 TANKATAAN ÄÄNTEITÄ

Harjoitellaan pitkiä ja lyhyitä äännteitä

/y-y:/, /æ-æ:/ ja /ø-ø:/ eli Y-YY, Ä-ÄÄ ja Ö-ÖÖ

Suomen kielessä vokaalin kesto erottaa sanojen merkityksiä, esim. *lima*–*liima*. Monissa muissa kielissä kestoeroa ei ole. Tämän takia pitkien ja lyhyiden vokaalien tunnistamista ja ääntämistä on usein harjoiteltava. Lisäksi äännteet /y, æ, ø/ eli Y, Ä ja Ö puuttuvat monista kielistä ja niiden ääntäminen voi vaatia erityistä harjoitusta (ks. KieliVertailu-työvälineen opas, s. 6 ja s. 19–20).

Tankataan äännteitä -harjoituksessa lapset leikkivät vokaaleilla käyviä autoja ja vokaaleja tankkaavia tankkauspisteitä harjoitellen samalla äännteiden tuottamista ja tunnistamista.

Kohderyhmä

- Eri ikäiset lapset, jotka hahmottavat kirjoitusasun
- Ryhmä

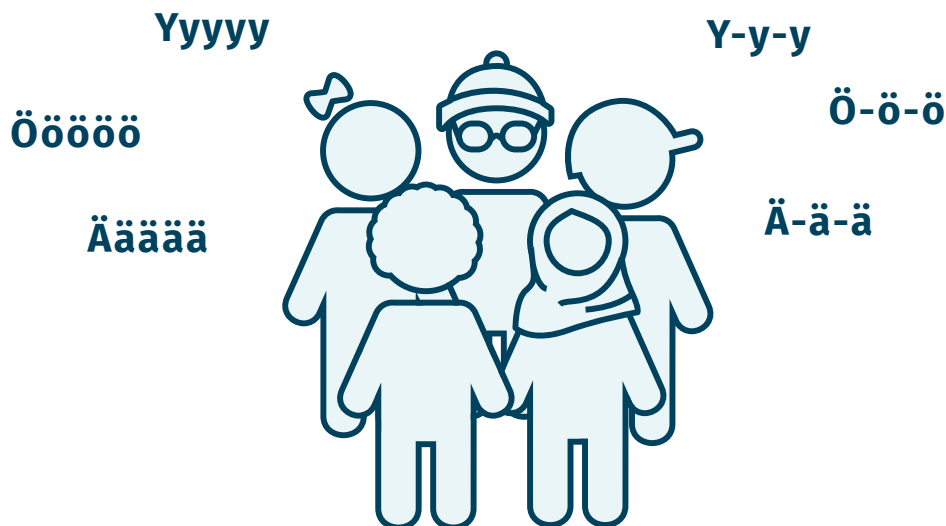
Tavoite

Tavoitteena on harjoitella pitkien ja lyhyiden äännteiden /y-y:/, /æ-æ:/ ja /ø-ø:/ eli Y-YY, Ä-ÄÄ ja Ö-ÖÖ erojen tunnistamista ja ääntämistä liikunnallisen autoleikin kautta.

Materiaalit

- kirjainkortit (60 kpl, 10 kpl jokaista vokaalia Y, YY, Ä, ÄÄ ja Ö, ÖÖ)

Kirjainkortit löydät sivulta 45 alkaen. Halutessasi voit laminoida kortit, jolloin saat niistä pitkäikäisemmät.

Harjoituksen kulku

1. Jaa ryhmä: Osa lapsista on bensatankkeja tai sähköauton latauspisteitä. Toiset lapset ajelvat autoina.
2. Bensatankeilla/latauspisteillä voi tankata pitkiä äänneitä YY, ÄÄ tai ÖÖ.
3. Aseta tankkauspisteille lattialle äänneitä huiman pitkäksi jonoksi, josta näkee, mitä äännettä pisteellä ladataan.
4. Kerro kullekin latauspisteellä olevalle lapselle kirjainkorttien avulla, mitä äännettä hänen pisteellään tankataan. Esimerkiksi: ”Sinun pisteelläsi tankataan YY:tä.”
5. Autoina olevat lapset lähtevät ajelemaan pitäen pitkää vokaaliääntä YYYYYYY/ ÖÖÖÖÖÖ/ÄÄÄÄÄÄÄ.
 - Halutessanne voitte rakentaa autoille erillisen radan.
6. Kun autolla on bensa/sähkö vähissä, se joutuu liikkumaan hitaasti ja nykien pitäen samalla katkonaista ääntä: Y-Y-Y/Ö-Ö-Ö/Ä-Ä-Ä.
 - Voit antaa merkin, kun kaikilta autoilta loppuu bensa/sähkö ja ne joutuvat tankille.
7. Autot voivat pysähtyä myös itsenäisesti huoltoasemalle tankkaamaan.
8. Tankkauspisteellä oleva lapsi kertoo autona olevalle lapselle, mitä äännettä tankataan/ladataan. Esim. YY:tä.
9. Auta tankkauspisteellä olevaa lasta varmistamaan, että auto kuulee tankattavan äänneen oikein.
10. Kun tankki on täynnä, auto lähtee radalle toistaen samaansa pitkää äännettä.
11. Lapset vaihtavat rooleja. Vaihto voi tapahtua tankkauksen yhteydessä tai opettajan merkistä.

